

Maria Pallarès Sans

Entrevista a Jaume Fusté, practicant budista

1. Què és la vida?

Enfoquem-nos en la vida humana. D'acord amb les ensenyances budistes la vida humana és molt preciosa i té un gran significat. Però això és així només en el cas de que la utilitzem per practicar el Dharma o un camí espiritual. Si no, per ella mateixa, no té bones qualitats, i només és una veritat del sofriment. En cap estadi de l'existència ordinària no hi ha completa llibertat de sofriment ni hi ha verdadera felicitat. Si ho analitzem desapassionadament a la llum de les ensenyances de Buddha no podrem deixar de veure que això és així. Moltes persones grans o que estan a punt de morir s'adonen de com l'existència humana ordinària és buida i sense sentit. En canvi el seguir un camí espiritual dóna a la vida humana un gran valor i un gran significat.

Per tant, en resum, el que és la vida i el valor i significat que té, i si és preciosa o no, depèn totalment de com s'utilitza. Si només la utilitzem per aconseguir objectius mundans, la vida no té cap bona qualitat, però si la utilitzem per intentar practicar el camí espiritual, té un gran significat.

2. Qui és Déu per a vostè?

En el Budisme el concepte d'un Déu creador no hi és. Els diferents móns són creats per les accions o karma dels éssers que els habiten. Els móns purs són un resultat d'accions pures i els móns impurs són un resultat d'accions impures. Donat que totes les accions físiques i verbals van precedides necessàriament d'una intenció, que és una acció mental, resulta que en última instància tots els móns són creats per la ment. Buddha ensenya que la ment és la creadora de tot.

Tot i que, com dic, en el Budisme no existeix la noció d'un Déu exactament tal i com l'entendem a Occident, sí que ensenya l'existència d'incomptables éssers il·luminats, Buddhas, que posseeixen les característiques i bones qualitats que a Occident atribuïm a la Divinitat, com són: omnisciència, omnipresència, inconcebible poder espiritual, i amor i compassió il·limitats i incondicionals envers tots els éssers vius sense excepció.

3. Què és la religió avui dia? I què és l'espiritualitat?

Jo diria que religió i espiritualitat són el mateix, són sinònims, és el camí espiritual. Però si, de tota manera, volem fer una distinció entre les dues, potser podríem dir que 'religió' fa referència més aviat a l'aspecte extern, visible, i 'espiritualitat' més aviat a l'aspecte intern, invisible, de la mateixa cosa.

Per exemple, en el Budisme diem que el Dharma són tant les ensenyances de Buddha com les realitzacions o experiències internes que es deriven de la pràctica d'aquestes ensenyances. Per tant, el Dharma té dues parts. Una manifestada i visible, que són les ensenyances, i una amagada i invisible que són les realitzacions. La primera part, que té a veure més amb estudi, oracions, recitacions, meditacions, etc., la podríem assimilar a la religió, mentre que la segona part, que és una experiència personal

Maria Pallarès Sans

interna, la podríem assimilar a l'espiritualitat. Però les dues parts són Dharma, i són complementàries i interdependents.

4. Què és la transcendència? Existeix el més enllà?

Ningú no vol seguir sent un ignorant per sempre. Tots volem progressar cap a estats més i més alts. L'estat més alt de tots, en el Budisme, és l'estat de Buddha. L'estat de Buddha és un estat mental perfectament purificat que tots els éssers vius poden aconseguir. Això és així per què tots els éssers vius sense excepció tenen en ells el que se'n diu 'l'linatge de Buddha' o 'naturalesa de Buddha'. D'aquesta manera, a través d'una pràctica espiritual sincera, podem anar transcendent gradualment el nostre estat limitat actual fins arribar a aconseguir l'estat transcendent d'un Buddha.

La creença en vides passades i en vides futures és una creença bàsica en el sistema budista. Estudiant els textos budistes sobre la naturalesa i les funcions de la ment podem arribar a una convicció raonada de l'existència de vides futures. **Quan el cos mor la ment no desapareix perquè el cos i la ment són continus diferents.** S'ensenyen tres nivells de ment: ments burdes, ments subtils, i la ment molt subtil. Les ments burdes funcionen durant l'estat de vigília i són relativament fàcils de conèixer. Les ments subtils funcionen principalment durant l'estat de somnis i són més difícils de conèixer. La ment molt subtil o ment contínuament resident és la ment que passa d'una vida a la vida següent, i és la ment que quan és totalment purificada es converteix en la ment omniscient d'un Buddha. Quan amb l'ajut de la meditació anem adquirint un coneixement experimental, o diguem experiència personal, de l'existència d'aquests tres nivells mentals, anem adquirint al mateix temps convicció en la continuïtat de la consciència després de la mort del cos.

5. Què és la fe i en què hem de creure avui dia?

Els texts de Dharma diuen que la fe és un factor mental virtuós que ens permet veure móns purs i éssers purs més enllà d'aquest món imperfecte i de sofriment en què vivim ara. Sense fe tot és mundà i ordinari. Segons aquests texts sense fe som com cecs que no podem veure res que estigui més enllà del món ordinari i imperfecte en el que vivim, i no podem ni tan sols imaginar que existeixin éssers purs, móns purs, i estats mentals purs i perfectes. Només una mica de fe ja ens permet contemplar la possibilitat real de l'existència de tals éssers i móns, la qual cosa és meravellosa!

Normalment pensem que la fe és quelcom que simplement es té o no es té, però això no és correcte perquè la fe és un factor mental, i per tant pot ser generat, augmentat i perfeccionat gradualment. Si hi estem interessats hauríem d'aprendre a generar fe principalment en tres objectes: en mestres espirituals vàlids, com per exemple Buddha, en ensenyaments espirituals vàlids, com per exemple el Dharma, i en practicants espirituals vàlids, com l'assemblea d'éssers Superiors que ja han aconseguit realitzacions espirituals.

6. Quins recursos hi ha per creure, per ser millors i per millorar el nostre món?

Per què aquest món és tal com és? Perquè nosaltres, les persones que l'habitam, som tal com som. Per tal que el món pugui canviar, o millorar, han de canviar primer les persones, perquè són les persones les que fan el món. Però l'única persona a qui

Maria Pallarès Sans

podem canviar, de moment, és a nosaltres mateixos. Si pensem que nosaltres som perfectes i que són els altres o el món els que han de canviar, això és un error fonamental. És el que hem estat intentant des de sempre, i que mai no ha funcionat.

La manera de canviar-nos a nosaltres mateixos és canviar la nostra ment i, en particular, la nostra forma de veure les coses, o visió, i la nostra intenció. Canviant la visió, canvia de forma natural la intenció. Canviant la intenció, canvien de forma natural les accions físiques i verbals. Canviant les accions, el món canvia.

La manera de canviar la nostra ment és practicar el camí espiritual. El camí espiritual és un camí mental. S'ensenya que la pràctica del camí espiritual consisteix en disminuir gradualment, i al final eradicar del tot, els estats mentals negatius i pertorbats, que són causes principals de sofriment, i reemplaçar-los per estats mentals pacífics i virtuoses, que són causes principals de felicitat. L'essència de la pràctica espiritual és reemplaçar les nostres pertorbacions mentals per la pau interior permanent. Quan haguem aconseguit això podrem ensenyar els altres a aconseguir el mateix.

En resum, la manera de millorar el món seria millorar-nos a nosaltres mateixos, i la manera de millorar-nos a nosaltres seria millorar la nostra ment a través de la pràctica d'un camí espiritual.

Jaume Fuster transmet pau, la seva parla és lúcida i la seva presència aporta llum en un món necessitat de persones lluminoses.

M. Carme Sans Moyà

Barcelona, juliol de 2006